

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΣΠΑ
ΕΘΝΙΚΗ ΑΡΧΗ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΘΕΣΜΙΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΑθήνα, **25/04/2019**Αριθ. Πρωτ. : **46613 - 25/04/2019**

Ταχ. Δ/υση : Νίκης 10
Ταχ. Κώδικας : 105 63 Αθήνα
Πληροφορίες : Κ. Χατζηαναγνώστου, Α. Χήτα
Τηλέφωνο : 210-3742419, 210-3742417
Fax : 210-3742060
Email : k.chatzianagnostou@m nec.gr, a.hyta@m nec.gr

ΠΡΟΣ : Όπως Π.Δ.

ΘΕΜΑ: «ΔΙΑΓΩΝΙΣΤΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΜΕ ΣΤΑΘΕΡΗ ΤΙΜΗ Η ΚΟΣΤΟΣ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 86 ΠΑΡ. 7 ΤΟΥ Ν. 4412/2016 (Α' 147/2016)»

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η Υπηρεσία μας, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της, έχει γίνει αποδέκτης ερωτημάτων σχετικά με τη διενέργεια διαγωνιστικών διαδικασιών στις οποίες το στοιχείο του κόστους λαμβάνει τη μορφή σταθερής τιμής κατ' εφαρμογή της παραγράφου 7 του άρθρου 86 του ν. 4412/2016, και ιδιαίτερα σε συμβάσεις παροχής γενικών υπηρεσιών (σύμβουλοι υποστήριξης κ.λπ.) θα θέλαμε, να θέσουμε υπόψη σας τα παρακάτω.

Καταρχήν, αναφορικά με τις εν θέματι διαγωνιστικές διαδικασίες, δύο επιμέρους ζητήματα οφείλουν να μνημονευτούν παρακάτω:

A. Εκείνο του βέλτιστου τρόπου καθορισμού των αναγκαίων κριτηρίων για την ανάθεση της σύμβασης, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία και συγκεκριμένα, η αιτιολόγηση σχετικά με την επιλογή του συγκεκριμένου τρόπου ανάθεσης και

B. Εκείνο το οποίο αφορά στην υποχρέωση τεκμηρίωσης του προϋπολογισμού της σύμβασης σύμφωνα με το άρθρο 45 του ν. 4412/2016.

A. Ειδικότερα, και ως προς τον καθορισμό των κριτηρίων της σύμβασης, σύμφωνα με την πρώτη παράγραφο του άρθρου 86 του ν. 4412/2016: *«Με την επιφύλαξη των εθνικών διατάξεων νόμου ή διοικητικών πράξεων σχετικά με την τιμή ορισμένων αγαθών ή την αμοιβή ορισμένων*

υπηρεσιών, οι αναθέτουσες αρχές βασίζουν την ανάθεση των δημόσιων συμβάσεων στην πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά».

Με άλλα λόγια, μοναδικό κριτήριο ανάθεσης ορίζεται σύμφωνα με τον ν. 4412/2016 η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, υπό την έννοια ότι η τελική επιλογή του αναδόχου αποτελεί την οικονομικά καλύτερη λύση μεταξύ αυτών που προσφέρονται.

Στο πλαίσιο αυτό, κάθε Αναθέτουσα Αρχή επιλέγει ελεύθερα να προβεί στην εξειδίκευση εκείνη του εν λόγω κριτηρίου (χαμηλότερη τιμή, χαμηλότερο κόστος, αποτίμηση της σχέσης ποιότητας-τιμής) η οποία δύναται πράγματι τεκμηριωμένα να εξασφαλίσει ότι θα επιλεγεί η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά.

Περαιτέρω, κατά την εκτίμηση της καλύτερης αναλογίας τιμής-ποιότητας, ο καθορισμός των κριτηρίων πρέπει να λαμβάνει υπόψη τα κριτήρια εκείνα τα οποία επιτρέπουν τη συγκριτική αξιολόγηση του επιπέδου απόδοσης που προσφέρει κάθε προσφορά σε συνάρτηση με το αντικείμενο της σύμβασης, όπως ορίζεται στις τεχνικές προδιαγραφές, προκειμένου, με τον τρόπο αυτό να αποκτηθούν έργα, αγαθά και υπηρεσίες υψηλής ποιότητας που να ανταποκρίνονται κατά τον καλύτερο τρόπο στις ανάγκες της Αναθέτουσας Αρχής (βλ. σχετικά και αιτιολογική σκέψη 92 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ).

Ασφαλώς, υφίσταται επιπλέον, η προϋπόθεση τήρησης των προβλεπόμενων από τη νομοθεσία και τη σχετική νομολογία παραμέτρων (τα επιμέρους κριτήρια πρέπει να συνδέονται με το αντικείμενο της σύμβασης, να μην παρέχουν απεριόριστη ελευθερία επιλογής στην Αναθέτουσα Αρχή, να διασφαλίζουν τη δυνατότητα πραγματικού ανταγωνισμού κ.λπ.) (βλ σχετικά και Κατευθυντήρια Οδηγία 11 της ΕΑΑΔΗΣΥ, ΑΔΑ ΩΛΝ4ΟΞΤΒ-ΜΙΦ).

Κατά τον καθορισμό ως άνω των εν λόγω κριτηρίων, προβλέπεται επίσης, σύμφωνα με την παράγραφο 7 του άρθρου 86 του ν. 4412/2016, ότι: «Το στοιχείο του κόστους μπορεί επίσης να λαμβάνει τη μορφή σταθερής τιμής ή κόστους βάσει του οποίου οι οικονομικοί φορείς θα ανταγωνίζονται αποκλειστικά και μόνο βάσει ποιοτικών κριτηρίων». Στο πλαίσιο αυτό, πρέπει να γίνει δεκτό ότι η επιλογή της καλύτερης αναλογίας τιμής-ποιότητας με σταθερή τιμή ή κόστος ενδείκνυται κυρίως για συμβάσεις κατά τη διαδικασία ανάθεσης των οποίων αναμένεται εύλογα και αιτιολογημένα να προκύψουν προσφορές με σημαντικά μεγάλη διαφοροποίηση στα ποιοτικά χαρακτηριστικά τους ενώ συνάμα η τυχόν πρόβλεψη να διαγωνιστούν οι προσφέροντες στο στοιχείο της τιμής ή του κόστους κρίνεται στη περίπτωση αυτή, κατά την κρίση της Αναθέτουσας Αρχής, ότι δεν συμβάλλει στην εύρεση της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς.

Β. Ως προς τον καθορισμό του προϋπολογισμού, όπως αναφέρει και η απόφαση ΣΥΜ/1/2018 της ΕΑΑΔΗΣΥ: «Το προφανές πλεονέκτημα της χρήσης σταθερής τιμής ή κόστους, πέραν της

επιλογής της ποιοτικά ανώτερης προσφοράς, είναι η εξουδετέρωση του κινδύνου υποβολής ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών. Η χρήση, ωστόσο, του συγκεκριμένου κριτηρίου προϋποθέτει ότι η αναθέτουσα αρχή είναι σε θέση να διασφαλίσει ότι διαθέτει τις αναγκαίες πληροφορίες και ικανοποιητική γνώση της οικείας αγοράς προκειμένου να προσδιορίσει με ακρίβεια και σε πραγματικές συνθήκες τη σταθερή τιμή ή το κόστος.»

Συγκεκριμένα, σύμφωνα με την περίπτωση β της παραγράφου 3 του άρθρου 45 του ν. 4412/2016 η οποία τυγχάνει εφαρμογής και οφείλει να τηρείται ανεξαρτήτως της εξειδίκευσης των επιμέρους κριτηρίων ανάθεσης, αλλά σε κάθε περίπτωση αποκτά ιδιαίτερο νόημα όταν έχει επιλεγεί η σταθερή τιμή ή το σταθερό κόστος, ισχύει ότι:

«1. Οι αναθέτουσες αρχές καταγράφουν την πρόοδο της διεξαγωγής όλων των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων είτε πραγματοποιούνται με ηλεκτρονικά μέσα είτε όχι. 2. Για την εκπλήρωση της υποχρέωσης της παραγράφου 1 η αναθέτουσα αρχή συντάσσει και σε ηλεκτρονική μορφή ειδικό «Φάκελο Δημόσιας Σύμβασης». 3. Ο Φάκελος Δημόσιας Σύμβασης συμπληρώνεται και επικαιροποιείται σε όλα τα επιμέρους στάδια σύναψης της σύμβασης και περιλαμβάνει κατ' ελάχιστον:[...] β) τον προϋπολογισμό της σύμβασης και την τεκμηρίωσή του.»

Συμπληρωματικά αναφέρεται ότι για το ζήτημα της παραπάνω τεκμηρίωσης, στις «Δημόσιες συμβάσεις ν. 4412/2016 ερμηνεία κατ' άρθρο, τόμος Ι, Δημήτριος Γ. Ράικος, Ευαγγελία Γ. Βλάχου, Ευανθία Κ. Σαββίδη (εκδόσεις Σάκκουλα) αναφέρονται επί λέξει τα εξής (σελ. 490): «Η τεκμηρίωση του προϋπολογισμού πρέπει να βασίζεται σε ένα σαφές φάσμα απαιτήσεων και σε επίκαιρες πληροφορίες όσον αφορά τις τιμές της αγοράς.»

Κατά συνέπεια, λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω, απαιτείται, να περιλαμβάνεται στο φάκελο της δημόσιας σύμβασης η κατάλληλη τεκμηρίωση του προϋπολογισμού κατά τρόπο αντικειμενικό και επαληθεύσιμο. Σύμφωνα με το έγγραφο καθοδήγησης για επαγγελματίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (Φεβρουάριος 2018) (σελ. 34): «Οι επαγγελματίες που ασχολούνται με τις προμήθειες πρέπει να εκτιμούν την αξία μιας αγοράς με βάση την προγενέστερη εμπειρία, προγενέστερες παρόμοιες συμβάσεις ή/και με προκαταρκτική έρευνα αγοράς ή διαβούλευση με την αγορά.»

Εν κατακλείδι, κάθε Αναθέτουσα Αρχή οφείλει στο πλαίσιο των εν λόγω διαγωνιστικών διαδικασιών (όπως και σε κάθε διαδικασία εξάλλου) να είναι σε θέση αφενός να τεκμηριώσει τις επιλογές της ως προς τον σχεδιασμό των κριτηρίων ανάθεσης με τρόπο που να καταδεικνύεται ότι τα εν λόγω κριτήρια είναι πράγματι εκείνα τα αναγκαία κριτήρια για την εύρεση της συμφερότερης από οικονομική άποψη προσφοράς και αφετέρου να τεκμηριώσει την ορθότητα, αντικειμενικότητα και καταλληλότητα της προκαθορισμένης τιμής ή κόστους σύμφωνα με το άρθρο 45 του ν. 4412/2016.

Καλούμε να λάβετε υπόψη τα ανωτέρω κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων σας, προκειμένου να επιλέγονται τεκμηριωμένα από τις Αναθέτουσες Αρχές τα αναγκαία και κατάλληλα κάθε φορά επιμέρους κριτήρια για την ανάδειξη της οικονομικότερης προσφοράς που ανταποκρίνεται πληρέστερα στις ανάγκες της εκάστοτε σύμβασης.

Η μη συμμόρφωση με τα παραπάνω ενδέχεται να έχει δημοσιονομικές επιπτώσεις και κατά συνέπεια την εφαρμογή δημοσιονομικών διορθώσεων.

Παραμένουμε στη διάθεσή σας για περαιτέρω πληροφορίες και διευκρινίσεις.

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
Ο προϊστάμενος της Διεύθυνσης Οργάνωσης,
Διοικητικής & Τεχνικής Υποστήριξης

Κ.Α.Α.
ΜΠΙΛΗ ΕΥΣΤΑΘΙΑ

Ο Προϊστάμενος της ΕΥΘΥ

Φακίτσας Δημήτρης

Πίνακας Αποδεκτών

Όλες οι Ειδικές Υπηρεσίες (ηλεκτρονικά)

Εσωτερική Διανομή

1. Γραφείο Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Επενδύσεων & ΕΣΠΑ
2. Γραφείο Προϊσταμένου ΕΑΣ
3. ΕΥΣΣΑ
4. ΕΥΣΕ
5. ΕΥΘΥ
6. ΕΥ ΟΠΣ
7. ΕΥ Αρχή Πιστοποίησης
8. Γραμματεία ΕΥΘΥ